

Размер возмещения ущерба, причиненного несколькими работниками, определяется для каждого из них в зависимости от степени вины, вида и предела материальной ответственности каждого.

Излагая ст. 407 ТК в данной редакции, закрепляются основные принципы определения размера причиненного работником ущерба путем закрепления основных способов причинение вреда и его возмещения. Также устанавливается особенность определения размера ущерба такому имуществу нанимателя, как денежные средства, а также закрепляется порядок определения размера ущерба, причиненного несколькими работниками.

Литература

1. Трудовой кодекс Республики Беларусь : с изм. и доп. по состоянию на 1 февраля 2014 г. – Минск : Нац. Центр правовой информ. Республики Беларусь, 2014. – 240 с.

2. Гражданский кодекс Республики Беларусь : с изм. и доп. по состоянию на 28 января 2014 г. – Минск : Нац. Центр правовой информ. Республики Беларусь, 2014. – 656 с.

3. О применении судами законодательства о материальной ответственности работников за ущерб, причиненный нанимателю при исполнении трудовых обязанностей: Постановление Пленума Верховного Суда Республики Беларусь, 26 марта 2002 г. № 2 [Электронный ресурс]. – 2002. – Режим доступа: http://court.by/jurisprudence/Post_plen/civil/labour/f00556d0b6f4d601.html – Дата доступа 26.11.2013.

4. Инструкция о порядке определения размера причиненного государственному имуществу вреда в связи с утратой, повреждением (порчей), недостачей при проведении проверок (ревизий) финансово-хозяйственной деятельности государственных юридических лиц : утверждена постановлением Министерства финансов Республики Беларусь и Министерства экономики Республики Беларусь, 24.03.2003 г. № 39/69. [Электронный ресурс]. – 2003. – Режим доступа: <http://pravo.kulichki.com/zak/year2003/doc07169.htm> – Дата доступа 26.11.2013.

УДК 821.161.3–14Куртаніч:7.046

Н. В. Смірнова

АДМЕТНАСЦІ МІФАЛАГІЗМУ Ў ЛІРЫЦЫ ВОЛЬГІ КУРТАНІЧ

Артыкул прысвечаны агляду творчых набыткаў Вольгі Куртаніч у кантэксце дасягненняў міфапаэтыкі. Мэта работы – выявіць універсальныя і адметныя міфалагічныя элементы і вызначыць іх месца ў творчасці В. Куртаніч. Разгледжаны лірычны матэрыял дае падставу сцвярджаць аб неабходнасці далучэння створаных паэткай індывідуальна-аўтарскіх міфалагем да яе несумненных набыткаў.

Асэнсоўваючы паняцце і змест міфапаэтычнага як асобнай катэгорыі, В. М. Тапароў грунтуецца на прынцыпе разнастайных апазіцый: «Міфапаэтычнае паказвае сябе як творчы пачатак экстрапічнай скіраванасці, як процівага пагрозе энтрапічнага апускання ў бязмоўнасць, немату, хаос. У сувязі з праблемай суадносін энтрапічнага і

экстрапічнага і прыроды вышэйшых форм духоўнага мастацтва натуральна ўзнікае пытанне і пра ўзаемазвязь феноменаў двух розных тыпаў – «культурных» і «прыродных» ці, з некаторым зрухам, духоўных і матэрыяльных...» [1, с. 5]. Міфалагемы, якія шырока выкарыстоўвае ў сваіх вершах сучасная паэтка Вольга Куртаніч, уплываюць на ўспрыманне чытача менавіта праз напластаванне «культурных» і «прыродных» пачаткаў, літаратурных і народных традыцый. У лірыцы аўтаркі можна вылучыць некалькі асноўных накірункаў міфалагічнага асваення рэчаіснасці, значнае месца з якіх займае ўласцівы беларускай ментальнасці сінтэз хрысціянскага і паганскага пачаткаў:

І загінь з маім бяссоннем,
Прывід чорны...
Бог мой светлы...

У люстэрка ноч аброніць
Месяц жоўтаю манетай –

Разлічуся я з табою.
Уладарства цела прагне.
Варажбою ці замовай
Застанешся ты да рання [2, с. 24].

(«Бяссонне»)

Пры разглядзе вобразнай сістэмы вершаў В. Куртаніч відавочным з'яўляецца і паслядоўны зварот паэткай да антычнай культуры (вершы «Харытон», «Раманс», «Сучаснасць» і інш.):

... Але ўсё мінае пад вокам нябескім.
Мы стрэнемся, браце, у суджаны час.
Там прымецьме Лета дзве кволыя трэскі,
Дзве голыя душы без пекных прыўкрас [3, с. 11].

(«Раманс»)

Выкарыстаныя паэткай традыцыйныя, уласнабеларускія міфалагемы маюць выразны акцэнт на візуальнае выяўленне, падзел на вонкава прыемных і агідных, што часам не супадае з народнай трактоўкай, але яскрава перадае аўтарскае ўспрыманне гэтых істот:

Няхай яму прыгожая з русалак
Пасцэле ложак у вірлівым Сожы [2, с. 28].

(«Мае ночы»)

Сніліся каты – пачварны, бязлітасны

выскал –

У сэрца лучалі яны,
з рамянаў сарваўшы зброю [2, с. 45].

(«Сон»)

У сваю чаргу, на аўтарскую міфатворчасць паэткі відавочна ўплывае гендарны пачатак. Як заўважае Т. А. Фіцнер, Вольга Куртаніч «выбірае свабоду творчасці, самавыяўлення. І гэта натуральна на пачатку XXI ст., калі жанчыны–творцы маюць усе падставы і ўмовы для таго, каб эксперыментавалі са словам, ствараць сваю мадэль гендарных узаемаадносін, міф пра сучасных мужчын і жанчын» [4, с. 7]. Іншымі словамі, можна гаварыць пра стварэнне паэткай выяўленага на ўзроўні асабістага жыцця жанчыны

новага міфа, які адпавядае заканамернасцям падзей у грамадстве. Але нават у інтымнай прасторы існавання лірычная гераіня В. Куртаніч паслядоўна выкарыстоўвае хрысціянскія міфалагемы, такія як Галгофа, Крыж, Суд Апошні («Жанчына», «Ён» і інш.):

Ты – жанчына...
Ты на роўных правах
са святымі...
Зямнымі...
памерлымі...
вечнымі...
Ўсё–ткі
Галгофа і Крыж – не табе... [2, с. 19]
(«Жанчына»)

Што датычыць фарміравання вобраза мужчыны ў вершах паэтки, то тут найбольшую цікавасць выклікае своеасаблівая лірычная споведзь «Табе кахання майго замала?..», дзе каханак гераіні атаясамліваецца з Белабогам:

Ты –
ад вялікага Белабога.
Ласкай сваёю ноч напярочыў.
Табе нянавісць мая –
замнога,
Каханьня ж замала ў кароткія ночы [2, с. 29].
(«Табе каханьня майго замала?...»)

Між тым, у адрозненне ад старэйшага бога неба, аўтарскі Белабог мае дакладныя чалавечыя рысы, што дазваляе гаварыць пра творчы сінтэз зямнога і нябеснага пачаткаў, матэрыяльнага і духоўнага. На думку прыходзіць відавочная сувязь герояў паэтки (Белабога, Яго і Яе) з біблейскімі адпаведнікамі (Богам, Адамам і Евай). Такое параўнанне дае грунтоўныя падставы для разумення агульнай скіраванасці творчасці В. Куртаніч у рэчышчы нацыянальнай і сусветнай мастацкай і хрысціянскай традыцый.

Каханы лірычнай гераіні атаясамліваецца і з вобразамі жывёльнага свету, якія, між іншым, уздымаюцца над прадстаўнікамі сваёй групы (не Змей, а Цар Змяіны):

Дзе той,
што сыкаў, –
мой Цар Змяіны?
Сагрэты ўладай,
а не каханнем.
І пуста.
Келіх стаіцьме вінны.
А там, дзе сэрца, –
скразная рана [3, с. 39].
(«Дзе той...»)

Такое ўвасабленне вобраза мужчыны дае падставы сцвярджаць пра яго ролю і значнасць у жыцці лірычнай гераіні. Відавочна, што ў вершах В. Куртаніч не абыходзіць увагай словы, якія надаюць пэўнае эмацыянальна-экспрэсіўнае адценне выкарыстанай міфалагеме (напрыклад, слова «сыкаў» у дачыненні да вобраза Змяінага Цара) і пашыраюць яе метафарычнае напаўненне.

Найбольш цікавымі ў аўтарскай міфатворчасці з'яўляюцца вобразы Валавуда і Ваўчыхі, якія сталі асновай зборніка «Валавуд».

Атаясамленне лірычнай гераіні В. Куртаніч з вобразам Ваўчыхі невыпадковае, бо для старажытных беларусаў воўк быў жывёлай сакральнай і магічнай. Для свайго каханага, які «*йдзе прытомны, / мой Адзін-адзіны / са словамі, як вёрткія вужы, / з усмешкамі, як слізкія смаўжы, / з вачыма, як халодныя глыжы, / і на вяроўцы лёс вядзе ваўчыны*» [5, с. 50], – пакінутая лірычная гераіня ператвараецца ў самотную Ваўчыху з чалавечымі пачуццямі, якая прагне помсты.

Апошняя і выступае адной з іпастасей міфічнага духа Валавуда:

Валавуд – гэта рэўнасць,
Валавуд – гэта гуд,
Валавуд – гэта крэўнасць
хаатычных пакут [5, с. 14].

(«Валавуд – гэта рэўнасць...»)

Вобраз Валавуда значна шырэй за пералічаныя вышэй азначэнні. З аднаго боку, гэта лірычны герой – каханы пакінутай жанчыны; з іншага – Валавуда магчыма разглядаць як яе Alter Ego, то бок унутранага Бога ці Д'ябла – кожнаму сваё. Менавіта таму вынайздзены В. Куртаніч вобраз атрымаўся такім шматпланавым і па-філасофску глыбокім.

Такім чынам, аб'ядноўваючы рознанакіраваныя элементы (хрысціянскае і паганскае, фальклорнае і літаратурнае), паэтка стварае свой уласны мастацкі Сусвет. Не выклікае сумненняў творчы падыход В. Куртаніч да працэсу асэнсавання народных здабыткаў, што прыводзіць да з'яўлення аўтарскай міфалогіі, вызначальным у якой становіцца гendarны пачатак.

Літаратура

1 Топоров, В. Н. Миф. Ритуал. Символ. Образ: Исследования в области мифопоэтического: Избранное / В. Н. Топоров. – М.: Издательская группа «Прогресс» – «Культура», 1995. – 624 с.

2 Куртаніч, В. Птушыным шляхам / Вольга Куртаніч. – Мінск: Медысонт, 2012. – 140 с.

3 Куртаніч, В. Начное сонца: вершы / Вольга Куртаніч. – Мінск: Маст. літ., 1994. – 126 с.

4 Фіцнер, Т. Што выбірае сучасная жанчына?: [аб творчасці В. Куртаніч] / Т. Фіцнер // Літаратура і мастацтва. – 2009. – 23 студзеня. – 7 с.

5 Куртаніч, В. Валавуд: вершы / Вольга Куртаніч. – Мінск: «Беларускі кнігазбор», 2002. – 84 с.

УДК 316.6 : 316.482.5

К. Л. Соколова

ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О ПРИРОДЕ МЕЖЭТНИЧЕСКИХ КОНФЛИКТОВ В ТРУДАХ ПСИХОАНАЛИТИКОВ

В статье рассматриваются преимущественно бессознательные механизмы, которые способствуют возникновению и эскалации межэтнических конфликтов. Описывается феномены «нарциссизма малых различий», групп «базового допущения», тоталитарных объектов. Дается попытка объяснения того, каким образом и для чего формируется образ врага в массовом сознании.